

SIKKERHETSDATABLAD

AVSNITT 1	IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET
-----------	--

1.1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET ELLER STOFFBLANDINGEN

Produktnavn: Sabilex DH

PRODUKTTYPE: Alifatiske og sykloparafiniske hydrokarboner

PRODUKTNR.: 160014

1.2. BRUK AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN

Produktet hovedbruksområde: Emulgerbart avfettingsmiddel

1.3. IDENTIFIKASJON AV SELSKAP/FORETAK

LEVERANDØR:

Kjemex Products AS
Øster Madevej 8
DK – 6200 Aabenraa
Tlf. (45) 74 62 91 92
Fax: (45) 74 63 02 43

Norsk leverandør:
Lindberg & Lund AS,
Torvuttaket 89, 1540 Vestby
Tlf. 6497 5555, Fax. 64975556
Nødnummer,
giftinformasjonen : 22591300

TELEFON I ULYKKESTILFÆLDE: (45) 74 62 91 92 (I kontortiden)
(45) 75 50 78 00 (Udenfor kontortid)
(47) 22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2	FAREIDENTIFIKASJON
-----------	--------------------

2.1. KLASSIFISERING AV STOFFET ELLER BLANDINGEN

Klassifisering i henhold til forordning (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Aspirasjonsfare (Kategori 1);

H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

2.2. MERKING

Merking i henhold til forordning (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Piktogrammer:

Signalord: Fare.

Faresetninger:

H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukken hud.

Sikkerhetssetninger:

P210: Holdes vekk fra åpen flamme og varme overflater. — Røyking forbudt. P280: Benytt vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
P301 + P310: VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P331: IKKE framkall brekning. P370 + P378: Ved brann: Slukk med: vanntåke, skum, pulver eller karbondioksid (CO₂).
P403 + P235: Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig. P405: Oppbevares innelåst.
P501: Innhold/holder skal avhendes i henhold til lokale lover og regler.

Inneholder: Hydrokarboner, C11-C14, n-alkaner, isoalkaner, sykliske forb., <2% aromater

2.3. ANDRE FARER

Fysiske / kjemiske farer:

Produktet kan akkumulere statisk elektrisitet som kan forårsake antennelse. Produktet kan avgi damper som lett kan danne brannfarlige blandinger. Dampansamlingen kan brenne eller eksplodere ved antennelse.
Brennbar.

Helsefarer:

Kan være irriterende for øyne, nese, svelg og lunger. Gjentatt eksponering kan gi til tørr eller sprukken hud.

Miljøfarer:

Ingen signifikante farer. Materialet oppfyller ikke kravene til PBT eller vPvB i henhold til REACH vedlegg XIII.

AVSNITT 3	SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER
------------------	---

3.1. STOFFER: Ikke relevant. Dette materialet er definert som en blanding.

3.2. BLANDINGER

Rapporterbare, farlige stoffer som oppfyller klassifiseringskriteriene og/eller har en eksponeringsgrense (OEL)

Navn	CAS-nr.	EC-nr.	Konsen- trasjon	GHS/CLP-klassifisering
Hydrokarboner, C11-C14, n-alkaner, isoalkaner, sykliske, < 2 % aromater	-	926-141-6	95-98%	Asp.Tox.1; H304 EUH066

AVSNITT 4	FØRSTEHJELPSTILTAK
------------------	---------------------------

4.1. BESKRIVELSE AV FØRSTEHJELPSTILTAK

INNÅNDING:

Den påvirkede personen flyttes til frisk luft, holdes i ro og under oppsikt. Kontakt lege ved behov. Ved alvorlig overeksponering må man bruke forsvarlig åndedrettsvern ved flytting av den skadede fra faresonen. Ved bevisstløshet legges personen i stabilt sideleie og holdes varm. Ved åndedrettsstans gis kunstig åndedrett. Kontakt øyeblikkelig lege og vis produktdatabladet.

HUD:

Skyll med store mengder vann og vask med såpe.
Fjern tilsølte klær og sko, som må vaskes før de igjen tas i bruk.

YNE:

Skyll øynene med store mengder vann inntil ubehaget opphører.
Kontakt lege dersom ubehaget vedvarer.

SVELGING:

Ved svelgning, IKKE FREMKALL BREKNING. Hold vedkommende i ro.
Kontakt øyeblikkelig lege.

4.2. VIKTIGSTE AKUTTE OG FORSINKEDE SYMPTOMER OG VIRKNINGER

Rød, tørr, sprukken hud.

4.3. EVENTUELT BEHOV FOR ØYEBLICKELIG LEGEHJELP OG SPESIELL BEHANDLING

Ved svelgning kan produktet komme ned i lungene og forårsake kjemisk pneumonitt. Gi samsvarende behandling.

AVSNITT 5

BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. SLUKKEMIDLER

Egnede slukkemidler: Bruk vanntåke for å kjøle overflater som er utsatt for brannen og for å beskytte personell. Steng kilden. Benytt skum, pulver eller vann i tåkestråle til slukking.

Uegnede slukkemidler: Direkte vannstråle.

5.2. SPESIELLE FARER TILKNYTTET STOFFET ELLER BLANDINGEN

Farlige forbrenningsprodukter: Ingen uvanlige

5.3. RÅD TIL BRANNMANNSKAPER

Brannslukningsinstruksjoner: Evakuer området. Unngå at avrenning fra slukkemidler eller spyling når elver, bekker, kloakk eller drikkevannsforsyning. Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom. Bruk vandusj for å holde eksponerte beholdere nedkjølt og for å beskytte personell.

Uvanlige brannfarer: Brennbart. Brannpersonell bør vurdere å bruke verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.

BRANNFAREEGENSKAPER

Flammepunkt [Metode]: >70°C (158°F) [ASTM D-93]

Øvre / nedre eksplosjonsgrense (ca. vol.% i luft): ØEG: 7.0 NEG: 0.6 [ekstrapolert]

Selvantennelsestemperatur: >200°C (392°F) [ekstrapolert]

AVSNITT 6

TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. PERSONLIGE FORHOLDSREGLER, VERNEUTSTYR OG NØDPROSEDYRER

VARSLINGSRUTINER

Varsle brannvesenet på telefon 110 samt andre relevante myndigheter ved spill eller utilsiktet utslipp, i henhold til gjeldende regler.

VERNETILTAK

Unngå kontakt med produktsøl. Advar eller evakuer personer i nærheten og på lesiden om nødvendig, basert på produktets giftighet eller brannfare. Se avsnitt 5 for brannslukningsinformasjon. Se seksjonen for "Viktigste faremomenter" for informasjon om de viktigste farer. Se avsnitt 4 for informasjon om førstehjelpstiltak. Se avsnitt 8 for minimumskrav til personlig verneutstyr. Ekstra vernetiltak kan være påkrevet avhengig av de spesifikke forhold og/eller ekspertvurderinger fra innsatspersonellet.

Det anbefales å bruke arbeidshansker (fortrinnsvis med lang mansjett) som gir tilstrekkelig kjemisk beskyttelse. Merk: hansker av PVA er ikke vanntette og egner seg ikke i nødsituasjoner. Hvis kontakt med varme produkter er mulig eller kan forventes, anbefales varmebestandige og varmeisolerte hansker. Åndedrettsvern: Halv eller hel pustemaske med filter for organiske damper eller hvis aktuelt H₂S, eller selvstendig pustestyr (SCBA) kan brukes avhengig av utslippets størrelse og potensiell eksponeringsgrad. Hvis eksponeringen ikke kan karakteriseres fullstendig eller oksygenfattig atmosfære er mulig eller forventet, anbefales selvstendig pustestyr (SCBA). Det anbefales arbeidshansker som er motstandsdyktige mot aromatiske hydrokarboner. Merknad: hansker av polyvinylacetat (PVA) er ikke vanntette og egner seg ikke i nødsituasjoner. Vernebriller er anbefalt dersom sprut eller kontakt med øynene er mulig. Små utslipp: normale antistatiske arbeidsklær er vanligvis tilstrekkelig. Store utslipp: anbefaler heldrakt av kjemisk motstandsdyktig, antistatisk stoff.

6.2. MILJØMESSIGE FORHOLDSREGLER

Store utslipp: Grav grøfter foran utslippet for senere oppsamling og avhending. Hindre produktet i å nå avløp, vannkilder eller lavtliggende områder.

6.3. METODER OG UTSTYR FOR AVGRENSING OG OPPRENSKING

Utslipp på land: Steng kilden på en sikker og kontrollert måte. Sug opp eller dekk til med tørr jord, sand eller annet ikke brennbart materiale og overfør det til beholdere. Fjern søl med absorberende materiale og/eller mekanisk utstyr som lenser, pumper eller lignende.

Utslipp til vann: Steng kilden på en sikker og kontrollert måte. Varsle annen skipstrafikk. Fjern fra overflaten ved lensing eller med passende absorpsjonsmidler. Søk råd hos spesialist før bruk av dispergeringsmidler. Produktet inneholder en emulgator og dispergerer i vann i bevegelse.

Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenariet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind, temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes. Derfor bør lokal ekspertise konsulteres. Merk: Lokale lover og regler kan foreskrive eller begrense visse tiltak.

6.4. REFERANSER TIL ANDRE AVSNITT

Se avsnitt 8 og 13.

AVSNITT 7

HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. HÅNTERING

Unngå hudkontakt. Hindre mindre søl og lekkasjer for å unngå sklifare. Produktet vil akkumulere statisk elektrisitet som i sin tur kan gi opphav til en elektrisk gnist (antennelseskilde). Når produktet håndteres i bulk kan en elektrisk gnist antenne brennbare damper fra evt. væsker og rester som kan ligge igjen (f.eks. ved lasting av forskjellige produkter). Følg relevante rutiner for sammenkobling og/eller jording. Imidlertid vil ikke sammenkobling og jording nødvendigvis fjerne faren for statisk akkumulering. Konferer relevante, publiserte standarder og rutiner.

Laste-/lossetemperatur: [omgivelsene]

Viskositet (cSt): 2,10 ved 25 °C

Transporttemperatur: [omgivelsene]

transporttrykk: [omgivelsene]

Statisk akkumulator: Dette produktet kan akkumulere statisk elektrisitet. En væske regnes typisk som en ikke-ledende, statisk akkumulator når dens konduktivitet er under 100 pS/m og regnes som delvis ledende når dens konduktivitet er under 10,000 pS/m. Uansett om en væske er ikke-ledende eller ledende er forholdsreglene de samme. Flere faktorer som f.eks. væskens temperatur, innholdet av forurensninger, ledende tilsetninger og filtrering, kan innvirke på dens konduktivitet.

7.2. LAGRING

Valget av beholder, f.eks. lagertank, kan påvirke statisk opp- og utladning. Hold beholdere lukket. Håndter beholdere med varsomhet. Åpne langsomt for å begrense mulig gassutstrømming ved overtrykk. Lagre på et kjølig og godt ventilert sted. Lagringsbeholdere bør jordes eller sammenkobles. Faste beholdere for lagring og overføring samt tilhørende utstyr bør jordes og sammenkobles elektrisk for å unngå oppladning av statisk elektrisitet.

Lagringstemperatur: [omgivelsene]

lagringstrykk: [omgivelsene]

Egnede beholdere/forpakning: Fat; Kanner

Egnede materialer og overflatebehandlinger (kjemisk kompatibilitet): Karbonstål; Rustfritt stål; Polyetylen; Polypropylen; Polyesterematerial; Teflongummi;

Uegnede materialer og overflatebehandlinger: Naturgummi; Butylgummi; Etylenpropylendienmonomer (EPDM); Polystyren

7.3. SÆRLIG(E) BRUKSOMRÅDE(R): Avsnitt 1 gir informasjon om bruk av stoffet/stoffblandingen. Ingen industri- eller sektorspesifikk veiledning tilgjengelig.

AVSNITT 8

EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1. GRENSEVERDIER FOR EKSPONERING

EKSPONERINGSGRENSER

Dette produktet består av et enkelt stoff som har følgende anerkjente eller anbefalte Administrative norm(er):

Navn på substans	Form	Tiltaks- og grenseverdier			Kilde
White spirit (aromatinnhold, <22%)		8(t) snitt	275 mg/m3	50 ppm	Arbeids tilsynet

Eksponeringsgrenser (Merk: Eksponeringsgrenser skal ikke adderes)

8.2. EKSPONERINGSKONTROLL

TEKNISKE TILTAK / VENTILASJON

Graden av beskyttelse og hvilke tiltak som er nødvendige vil variere med de potensielle eksponeringsforholdene. Tiltak å vurdere omfatter:
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon slik at tiltaks- og grenseverdier ikke overskrides. Bruk eksplosjonssikkert ventilasjonsutstyr.

KONTROLL MED EKSPONERING I ARBEIDET

Valget av personlig verneutstyr vil variere med de potensielle eksponeringsforholdene som bruksområde, håndteringsrutiner, konsentrasjon og ventilasjon. Informasjonen gitt under om valg av verneutstyr til bruk ved håndtering av dette produktet, er basert på tiltenkt, normal bruk.

Åndedrettsvern: Hvis tekniske installasjoner ikke er i stand til å holde konsentrasjonen av luftforurensning under det nivået som regnes som sikkert for arbeidernes helse kan bruk av godkjent åndedrettsvern være nødvendig. Valg, bruk og vedlikehold av åndedrettsvern må evt. være i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Åndedrettsvern å vurdere omfatter:

Halvdekkende filteråndedrettsvern

Filtermateriale av type A., Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN 136, 140 og 405 angir åndedrettsvernsmasker og EN 149 og 143 angir filteranbefalinger.

Ved høye konsentrasjoner i atmosfæren bruk godkjent, luftforsynt åndedrettsvern med overtrykk. Luftforsynt åndedrettsvern med fluktflaske kan være påkrevet når oksygenivået er for lavt, gass- eller dampdeteksjonsmulighetene er dårlige eller kapasiteten til luftrensesystemet kan overskrides.

Håndvern: All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller hanskeprodusentens data. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeprodusenten for spesifikke råd om valg av hansker og gjennombruddstider for din bruk. Undersøk og evt. erstatt slitte eller ødelagte hansker. Hansketyper å vurdere for dette produktet omfatter:

Kjemikalieresistente hansker anbefales. Nitril, CEN-standardene EN 420 og EN 374 gir generelle krav til og angir hansketyper.

Øyevern: Hvis kontakt er sannsynlig, anbefales vernebriller med sidebeskyttelse.

Hudvern: All informasjon om spesifikk påkledning er basert på offentlig litteratur eller produsentens data. Arbeidstøy å vurdere omfatter:

Kjemikalie-/oljeresistente klær anbefales.

Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og -sko som ikke kan vaskes. Hold god orden.

BEGRENSNING OG OVERVÅKNING AV MILJØEKSPONERINGEN

Overhold gjeldende lovpålagte grenseverdier for utslipp til luft, vann og jord. Beskytt miljøet ved å iverksette passende tiltak for å hindre eller begrense utslipp.

AVSNITT 9

FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Dette er ikke eksakte verdier.

9.1. ALMINNELIGE OPPLYSNINGER / VIKTIGE HELSE-, SIKKERHETS- OG MILJØOPPLYSNINGER

Produktnavn: Sabilex DH

Revisjonsdato: 15 sep 2016

Side 7 av

Form: Væske
Form: Klar
Farge: Fargeløs
Lukt: Alifatisk hydrokarbonlukt
Luktgrense: Ingen data tilgjengelig
pH: Ingen data tilgjengelig
Fryse-/Smeltepunkt: < - 20 °C
Startkokepunkt / Kokepunktsintervall: 192°C - 245°C
Damptrykk: 0,090 kPa v/ 3/8°C
Damptetthet (luft = 1): > 1,00
Viskositet: 1,70 mm²/s v/ 40°C
Vannløslighet: vekt% blandbar

9.2. ANDRE OPPLYSNINGER

Flammepunkt [Metode]: 70°C
Selvantennelsestemperatur: >200°C
Øvre / nedre eksplosjonsgrense (ca. vol.% i luft): ØEG: 7.0 NEG: 0.60
Tetthet (v/ 15 °C): 0,800 kg/dm³
Hygroskopisk: Nei

AVSNITT 10

STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. REAKTIVITET: Se under avsnitt nedenfor.

10.2. KJEMISK STABILITET: Materialet er stabilt under normale forhold.

10.3. FARLIGE REAKSJONER: Farlig polymerisering vil ikke forekomme.

10.4. FORHOLD SOM SKAL UNNGÅS: Unngå varme, gnister, åpne flammer eller andre antennelseskilder.

10.5. STOFFER SOM SKAL UNNGÅS: Sterke oksidasjonsmidler

10.6. FARLIGE DEKOMPONERINGSPRODUKTER: Produktet dekomponerer ikke ved normale temperaturer.

AVSNITT 11

TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. OPPLYSNINGER OM GIFTIGHET

AKUTT:

INNÅNDING:

Dampkonsentrasjoner over anbefalt eksponeringsnivå virker irriterende for øyne og luftveier og kan føre til hodepine og svimmelhet, er bedøvende og kan ha andre effekter på sentrale nervesystemet.

HUD:

Liten toksisitet. Dermal LD50 > 2 g/kg.
Hyppig eller langvarig kontakt kan virke avfettende og tørke ut huden, føre til ubehag og eksem.

Produktnavn: Sabilex DH

Revisjonsdato: 15 sep 2016

Side 8 av

ØYNE:

Vil forårsake ubehag, men vil ikke skade øyet.

SVELGING:

Innånding av små mengder væske som dråper, ved inntak eller oppkast kan medføre kjemisk betinget lungebetennelse eller vann i lungene.

Minimal toksisitet.

ANDRE OPPLYSNINGER

Selve produktet:

Dampkonsentrasjoner over anbefalte eksponeringsgrenser er irriterende for øynene og åndedretsorganene, kan forårsake hodepine og svimmelhet, er bedøvende og kan ha andre effekter på sentralnervesystemet. Langvarig og/eller gjentatt hudkontakt med lavviskøse materialer kan avfette huden og føre til mulig irritasjon og eksem. Små mengder væske som aspireres til lungene ved svelging eller oppkast kan medføre kjemisk pneumonitt eller lungeødem.

AVSNITT 12

ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. TOKSISITET

Produktet. – Mulig lav akutt giftighet for vannlevende organismer .

Produktet. – Skadelige langtidseffekter på vannorganismer er mulig ved kontinuerlig eksponering.

12.2. PERSISTENS OG NEDBRYTBARHET

Biologisk nedbryting:

Produktet. -- Forventet å være lett bionedbrytbart.

Hydrolyse:

Produktet. -- Omdanning på grunn av hydrolyse forventes ikke å være betydelig.

Fotolyse:

Produktet. -- Omdanning på grunn av fotolyse forventes ikke å være betydelig.

Atmosfærisk oksidasjon:

Produktet. -- Ventes å nedbrytes raskt i luft

12.3. BIOAKKUMULERINGSPOTENSIAL Ikke fastsat.

12.4. MOBILITET I JORD Ikke fastsat.

12.5. Resultater av PBT-vurdering

Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.

12.6. ANDRE SKADEVIRKNINGER

Ingen skadevirkninger ventet.

AVSNITT 13

INSTRUKSER VED DISPONERING

Avhendingsanvisningene er gitt for produktet som det leveres. Avhending må skje i samsvar med gjeldende lover og forskrifter samt produktets beskaffenhet på avhendingstidspunktet.

13.1. METODER FOR AVFALLSBEHANDLING

Produktet er egnet til forbrenning i et lukket, kontrollert forbrenningsanlegg for energigjenvinning eller

kontrollert destruksjon i anlegg med svært høye temperaturer som hindrer dannelsen av uønskede forbrenningsprodukter.

LOVER OG FORSKRIFTER FOR AVHENDING

Europeisk avfallskode: 14 XX XX

MERKNAD: Disse kodene er tilordnet basert på den vanligste bruken av produktet uten at det nødvendigvis har blitt tatt hensyn til forurensninger som følge av faktisk bruk. Den som genererer avfallet må kjenne den faktiske prosessen som har frembrakt avfallet og dets forurensninger for å kunne tilordne riktige avfallskoder.

Advarsel for tomme beholdere: Advarsel for tomme beholdere (der dette kommer til anvendelse): Tomme beholdere kan inneholde rester og kan være skadelige. Ikke prøv å etterfylle eller rengjøre beholdere uten riktige anvisninger. Tomme beholdere bør tømmes fullstendig og oppbevares på en sikker måte til de er tilstrekkelig overhelt eller avhendet. Tomme beholdere bør leveres til resirkulering, gjenvinning eller avhendes hos tilstrekkelig kvalifisert og godkjent mottaker, og i samsvar med myndighetenes forskrifter. SLIKE BEHOLDERE SKAL IKKE SETTES UNDER TRYKK, SKJÆRES, SVEISES, HARDLODDES, LODDES, BORES, SLIPES ELLER UTSETTES FOR VARME, ÅPEN ILD, GNISTER, STATISK ELEKTRISITET ELLER ANDRE ANTENNINGSKILDER. DE KAN EKSPLODERE OG FØRE TIL PERSONSKADE ELLER DØD.

AVSNITT 14

TRANSPORTOPPLYSNINGER

LAND (ADR/RID): 14.1-14.6 Ikke regulert

SJØ (IMDG): 14.1-14.6 Ikke regulert

LUFT (IATA): 14.1-14.6 Ikke regulert

AVSNITT 15

REGLERVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

15.1. HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETSFORSKRIFTER OG -LOVER SPESIFIKKE FOR STOFFET ELLER BLANDINGEN

Møter følgende nasjonale / regionale krav:

YL-merking #: YL-gruppe: 00

LUFTFORTYNNINGSBEHOV: 0 m3/l

15.2. VURDERING AV KJEMIKALIESIKKERHETEN

REACH: En vurdering av kjemikaliesikkerheten har blitt gjennomført for ett eller flere av stoffene i dette materialet.

AVSNITT 16

ANDRE OPPLYSNINGER

Produktnavn: Sabilex DH

Revisjonsdato: 15 sep 2016

Side 10 av

Forklaring til H-kodene i avsnitt 2 og 3 i dette dokumentet:

Asp. Tox. 1 H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene; Aspiration, Cat 1

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukken hud

DETTE SIKKERHETSDATABLADET INNEHOLDER FØLGENDE REVISJONER:

Dette HMS blitt oppdatert i alle avsnitter.